

[Knud Hertling.]

næste samling, er ikke nogen katastrofe for den grønlandske skole. Man har gennem mange år klaret sig ved tekstanmærkninger til finansloven, hvad angår den såkaldte forsøgsundervisning, hvor man udskyder undervisningen i det grønlandske sprog til begyndelsen af det tredje skoleår.

Det, man bl. a. har ønsket at opnå gennem dette lovforslag, er at legalisere denne forsøgsundervisning. Jeg ville have været en meget ringe politisk repræsentant for et sprogligt mindretal inden for det danske rige, hvis jeg uden videre skulle have slugt denne kamel, bare fordi man fra skolemyndighedernes side påstår, at det er den bedste vej til at give de grønlandske børn rigtig undervisning i det danske sprog. Denne påstand, ja, jeg siger udtrykkelig påstand, idet der ikke er ført bevis herfor, skulle have til konsekvens, at vi politisk skulle sige ja og amen til at lade det grønlandske sprog udskyde. Det må være klart for enhver, at et fag, der kan udskydes, naturligt må betragtes som et fag af mindre værdi. Når en sådan nyvurdering rammer det grønlandske modersmål, må man undskylde mig og andre, der har samme opfattelse, at vi stritter imod. Vi vil gerne have det grønlandske sprog placeret i den grønlandske skole på passende måde, selv om dette skulle betyde, at de grønlandske børn kommer til at lære det danske sprog noget langsommere, end de ville have gjort det gennem forsøgsundervisningen.

Visse danske lærere i Grønland har på en noget fanatisk måde polemiseret mod denne opfattelse. Det har forbavset mig meget, at disse lærere ser på hele det komplicerede problem på en så ensidig måde. Så vidt jeg kan se, har disse lærere intet lært af tidligere tilfælde af sprogekampe inden for det danske rige. De har utvivlsomt ikke forstået, at spørgsmålet om sprog ikke blot er et spørgsmål om effektiv undervisning, men også om følelser og om kærlighed til et sprog, hvis eksistensberettigelse man ønsker at forsvare. Man skulle da tro, at netop danske lærere, der i mange år har haft deres gerning i Grønland, ville kunne forstå de sidstnævnte faktorer; men deres manglende evne til at lære det grønlandske sprog forhindrer dem måske i at forstå værdien heri.

Sprogdebatten i Grønland er allerede i gang; dette forhold må ingen ansvarlig person forsøge at bagatellisere. Der er intet område, der er så fyldt med sprængstof, ja, man kan næsten sige, hvori der er så megen dynamik som sprogdebatten. Det er hverken skolens eller visse fanatiske danske læreres opgave at sætte sprængladning til dynamitten til skade for sammenholdet mellem Danmark og Grønland.

Statsministeren (*J. O. Krag*): Også jeg skal tillade mig at gøre nogle bemærkninger til vurdering af den folketingssamling, der nu er ved at være slut, og som alle har været enige om at karakterisere som både usædvanlig og begivenhedsrig.

Begivenhederne i tinget har været samlet om en række politiske forhandlinger og beslutninger. Det har medført, at vigtige ting af principiel rækkevidde er blevet gennemført, og det er for enhver regering af betydning at kunne påvise, at dens ledelse af det politiske arbejde bærer frugt. For en mindretalsregering kan det være vanskeligere end for flertalsregeringer at få ting gennemført i en folketingssamling. Det er imidlertid lykkedes, og det må naturligvis være vores ret med glæde at pege herpå. Jeg synes, det er så meget desto vigtigere at pege på, at denne folketingssamling har medført store resultater, som skattereformforhandlingernes sammenbrud ellers kunne føre til en mere negativ vurdering af det arbejde, der er udført, end faktisk berettiget er.

Men det folketingsår, vi nu er ved at slutte af, 1965-66, vil næppe gå over i historien blot som en samling, hvori vigtige lovkomplekser — for nogles vedkommende efter årelang forberedelse — er blevet gennemført. Det vil sikkert også blive fremhævet som det år, hvor det partipolitiske mønster kom i bevægelse, ja, hvor det partipolitiske mønster en overgang så ud til at være i opbrud, men hvor det ved folketingsårets slutning, så langt som vi er nået til nu, synes, som om mønstret er ved at falde tilbage i de gamle folder, brikkerne synes tilbøjelige til at nærme sig de gamle pladser, måske — det kan man håbe — i en mindre fastlåst position end tidligere.

Jeg har fra første færd hilst den bevægelse, VR-samtalerne er udtryk for, vel-